

raadsvoorstel

Onderwerp Rekenkameronderzoek De nieuwe manier van afval scheiden

Portefeuillehouder Marianne Schuurmans-Wijdeven

Steller Margo Rosdorff

Collegevergadering

Raadsvergadering

Raadsvoorstelnummer 2025.11866395

Op basis van het onderzoek *De nieuwe manier van afval scheiden* stelt de rekenkamer de raad voor de volgende aanbevelingen over te nemen en het college te verzoeken:

1. In te zetten op een verdere reductie van de hoeveelheid restafval en het bevorderen van het juiste scheidingsgedrag bij inwoners. Dit kan bijvoorbeeld door:
 - a. Het informeren van inwoners over afval scheiden: welk afval hoort waar?
 - b. VANG beleid ook in te voeren in de niet-VANG wijken.
2. Over enkele jaren de nieuwe manier van afval scheiden onder inwoners en betrokken partijen (waaronder Meerlanden) te evalueren en na te gaan waar mogelijkheden tot verdere reductie van het restafval liggen. Dit rekenkamerrapport kan hierbij als een nulmeting gebruikt worden. Betrek bij het zoeken naar verbeteringen ook vergelijkbare gemeenten en de keuzes die zij hebben gemaakt.

1. Samenvatting

Sinds 2016 werkt de gemeente Haarlemmermeer aan het programma 'Van Afval naar Grondstoffen' (VANG), met als doel herbruikbare grondstoffen zoals plastic, blik en drinkpakken te scheiden en de hoeveelheid restafval te minimaliseren. Het beleid is nu grotendeels uitgerold. Inwoners zijn actief betrokken bij de keuze voor inzamelmiddelen, zoals containers en rolemmers. Uit een stratenquête blijkt dat 75% van de inwoners goed geïnformeerd is. 53% zegt hun afval beter te scheiden. Toch zijn er aandachtspunten, zoals de bijplaatsingen van afval bij verzamelcontainers.

De nieuwe manier van afval scheiden heeft geleid tot een aanzienlijke daling van de hoeveelheid restafval per inwoner, van 198 kg in 2014 naar 115 kg in 2023. Dit ligt in

lijn met de ambitie van 100 kg in 2024. Het onderzoek toont aan dat de keuze voor bronscheiding, waarbij inwoners zelf afval scheiden, past bij een gemeente met veel laagbouw. Naast minder restafval leidt bronscheiding tot een hogere kwaliteit van herbruikbare grondstoffen. Echter, de oorspronkelijke ambitie van het college om de afvalstoffenheffing te halveren bleek niet haalbaar. Dit komt onder andere door stijgende verbrandingskosten van restafval en extra kosten voor het weghalen van bijplaatsingen bij verzamelcontainers. Daarnaast ontving de gemeente lagere opbrengsten voor herbruikbare grondstoffen. De kosten van het afvalbeheer zijn vergelijkbaar met het oude systeem, maar de gemeente ontvangt nu vergoedingen voor herbruikbare grondstoffen. Dat leidt tot een besparing van ongeveer € 1,5 miljoen per jaar. De kosten per huishouden zijn vergelijkbaar met andere gemeenten.

De rekenkamer doet aanbevelingen aan het college om in te zetten op een verdere reductie van het restafval, om zo de circulaire economie te stimuleren en de kosten voor afval inzameling en verwerking in te toekomst te kunnen beheersen.

Bovenstaande punten zijn een samenvatting van de conclusies. Naar aanleiding van de conclusies heeft de rekenkamer enkele stellingen geformuleerd, aan de hand waarvan de raad het debat over dit onderzoek kan voeren:

1. Het huidige serviceniveau van afvalinzameling moet worden verlaagd om kosten te besparen.
2. De gemeente moet strenger handhaven op verkeerd aanbiedgedrag van afval, bijvoorbeeld door vaker boetes uit te delen.

Deze stellingen zijn bedoeld om te prikkelen en tot discussie aan te zetten, en geven niet de mening van de rekenkamer weer.

Een uitgebreidere beschrijving van de resultaten vindt u in de rekenkamernota en het feitenrapport op de [website van de rekenkamer](#).

2. Uitwerking

2.1 Wat willen we bereiken?

Door de jaren heen bereikten de rekenkamer vragen uit de raad over het verloop van het implementatieproces en over de wijze waarop al dan niet samen met inwoners keuzes zijn gemaakt over de wijze van afvalinzameling. Ook bestond bij de raad behoefte aan inzicht in de financiële en maatschappelijke kosten en opbrengsten van het afvalbeleid. Eind 2023 was de uitrol van de nieuwe manier van afval scheiden (VANG 2020) over de wijken en kernen van Haarlemmermeer grotendeels voltooid, en is de rekenkamer een onderzoek gestart. Inwoners hebben tijd nodig om aan een nieuw systeem te wennen. Gezien de recente uitrol heeft de rekenkamer daarom gekozen voor een procesevaluatie in plaats van een eindevaluatie. Met deze

procesevaluatie wil de rekenkamer de vragen die leven bij de raad beantwoorden, en advies geven over hoe de doelen van de nieuwe manier van afval scheiden dichterbij kunnen komen.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Onderzoeksbureau RoyalHaskoning/DHV heeft dit onderzoek uitgevoerd. De resultaten staan in het feitenrapport. De rekenkamer geeft in haar rekenkamernota *De nieuwe manier van afval scheiden* haar conclusies en aanbevelingen weer.

3.3 Wat mag het kosten?

De rekenkamer bekostigt haar onderzoeken uit het aan haar door de raad toegekende budget (Programma 1, 'Bestuur' in de Programmabegroting).

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De rekenkamer is verantwoordelijk voor (de uitvoering van) dit onderzoek, de conclusies en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen. De klankbordgroep uit de raad adviseert de rekenkamer over de onderzoeksvraag en over de bruikbaarheid van de aanbevelingen van de onderzoeken.

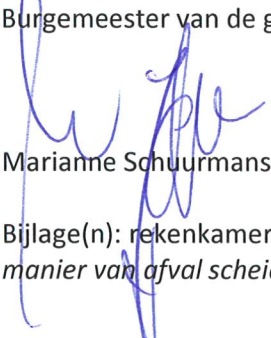
Conform artikel 30a van het Reglement van Orde van de gemeenteraad wordt een raadsvoorstel inzake een rekenkameronderzoek geschreven en ingediend onder verantwoordelijkheid van de voorzitter van de raad. De gemeenteraad en het college zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de aanbeveling(en) die aan hen zijn gericht, als de raad deze aanbeveling(en) heeft overgenomen.

3.5 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

Sinds 1 januari 2023 is het college wettelijk verplicht om elk jaar de raad te informeren over wat er is gedaan met de aan het college gerichte aanbevelingen uit de onderzoeken van de rekenkamer. In het voorjaar van 2026 zal het college rapporteren over de opvolging van de aanbeveling uit dit onderzoek.

4. Ondertekening

Hoogachtend,
Burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer,

Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n): rekenkamernota, feitenrapport en bestuurlijke reactie onderzoek *De nieuwe manier van afval scheiden*

OPLEGNOTITIE

Onderwerp: Rekenkameronderzoek *De nieuwe manier van afval scheiden*

Nummer	2025.11866395
Versie	1
Thema	Bestuurszaken
Indiener	Marianne Schuurmans-Wijdeven
Steller	Margo Rosdorff
Verzoek rekenkamer	De raad voor te stellen dit raadsvoorstel ter besluitvorming te agenderen.
Beslispunten voor de raad	De raad wordt voorgesteld om de volgende aanbevelingen over te nemen en het college te verzoeken: 1. In te zetten op een verdere reductie van de hoeveelheid restafval en het bevorderen van het juiste scheidingsgedrag bij inwoners. Dit kan bijvoorbeeld door: c. Het informeren van inwoners over afval scheiden: welk afval hoort waar? d. VANG beleid ook in te voeren in de niet-VANG wijken. 2. Over enkele jaren de nieuwe manier van afval scheiden onder inwoners en betrokken partijen (waaronder Meerlanden) te evalueren en na te gaan waar mogelijkheden tot verdere reductie van het restafval liggen. Dit rekenkamerrapport kan hierbij als een nulmeting gebruikt worden. Betrek bij het zoeken naar verbeteringen ook vergelijkbare gemeenten en de keuzes die zij hebben gemaakt.
Proces formele besluitvorming afronden vóór (wettelijk vereiste termijn)	N.v.t.

Historie:

-

Planning proces

Thema:			
Stap	Datum	Doel	Gewenste rol college